

pa tudi želja, da bi se mu odtegnili prav tako kot svoji preteklosti. Iz vseh teh sodobnih snovi izstopa samo besedilo z naslovom *Tik pred odhodom*, ki obravnava vzdušje v koncentracijskem taborišču malo pred koncem vojne.

Vsa ta različna izhodišča so najbrž vzrok, da Jančarju ni uspelo napisati daljše pripovedi, kar si je očitno prizadeval, saj je celo združil nekatere

drobce v večjo celoto, ki jo povezuje ena sama oseba, vendar preveč ohlapno, da bi lahko govorili o sklenjenosti in ne o poskusu.

Jančarjev prvenec pomeni preiskušanje različnih pripovednih možnosti, katero izmed njih bo sklenil razvijati, pa bo pokazala — morda — njegova naslednja knjiga.

Marjan Dolgan

Poročamo — glosiramo

PROBLEMI SLOVENSKE GLASBE ŠE ENKRAT

Ob prebiranju vaše ankete o problemih slovenske glasbe sem se malo zamislil tudi o lahki, popevkarski ali »plehki« glasbi, kakor jo večina vaših anketirancev imenuje.

Najprej moram povedati, da se z vašimi anketiranci strinjam glede poslanstva in potrebe po naših, slovenskih skladateljih resne glasbe. Res je, vsak kolikor toliko kulturni narod potrebuje svoje skladatelje, to je jasno. Toda povedati moram tudi to, da se današnja mladina, seveda ne vsa, navdušuje za tako imenovano progresivno ali underground glasbo, ki pa ima precej skupnega z resno glasbo. Toda ta glasba je šele na poti k nam in še bo potrebno nekaj časa, da se bo med našo mladino ukoreninila.

Mladi pri nas, vsaj večina tistih, ki se navdušujejo za šablonsko glasbo Miše Kovača, Kiča Slabinca, Pro arte itd., res še ne vedo, da je glasba, ki jo sicer ustvarjajo dolgolasi skladatelji predvsem v ZDA in Angliji, pravo doživetje, da je to glasba, ki nekaj pove, da je to glasba, ki jo moraš razumeti, se vanjo poglobiti. Tako pa se večina naše mladine navdušuje nad res plehko glasbo v pravem pomenu besede, nad komercialno glasbo, kakor jo imenujemo. Moram povedati tudi to, da jazza

ne moremo in ne smemo šteti med plehko glasbo, pa naj bo to tradicionalni ali pa moderni, free jazz, saj se improviziranje v jazzu močno približuje resni glasbi.

Morda me bo kdo narobe razumel, ampak nočem zagovarjati plehke glasbe, tiste v pravem pomenu besede. Res ne! Zagovarjam le dve smeri v sedanji, sodobni glasbi, to je progresivno in pa jazz glasbo. In dokler ne bo ta glasba pri nas zasidrana tako, kot je sedaj popevkarska, se bo res večina naše mladine navduševala nad preprosto kalupsko glasbo.

Pa še nekaj besed o skladateljih naše, slovenske zabavne glasbe. Večkrat je bilo že poudarjeno, da slovensko zabavno glasbo podpirajo štirje stebri, na katerih slonijo vsi festivali, vse radijske in TV oddaje, da o ploščah niti ne govorimo. Ti štirje stebri pa se imenujejo: Sepe, Privšek, Soss, Robežnik. Ker pa so ti štirje stebri verjetno dovolj, da držijo vso našo glasbo pokonci, res ne potrebujemo nobenega drugega stebra, ker zanj niti ni prostora med štirimi velikimi stebri in jih več tudi ni potrebno za podporo naši glasbi.

Kolikokrat se je že pri nas reklo, da bomo podpirali mlade skladatelje, kaj da bo takrat, ko bo morala starejša generacija oditi. Pravijo in tudi res je, da je pri nas nekaj zelo nadarjenih

mladih skladateljev, najvidnejši je verjetno Žgur, toda zanje je že velik uspeh, če sploh pridejo v poštev za slovensko popevko, če se sploh uvrstijo v sklepni del. Morda kdo na tihem pomisli na nagrado, morda mu tudi dobri bog (beri: poslušalci in žirija) pošlje kakšno nagradico, ampak glavne vedno ostanejo v rokah velike četverice. Je pač tako.

Kakor je že rekel Smiljan Rozman, tudi v glasbi bi potrebovali referendum, toda s tem ne mislim »popevkarske« glasbe, ampak predvsem resno in pa jazz glasbo, saj verjetno vsi veste, v kakšnih težavah so bili letos organizatorji jazz festivala. O denarnih težavah Slovenske popevke 72 ni bilo nič slišati. Seveda, »komerciala« je pač komerciala.

In še moto mojega pisanja: ni vsa glasba, ki jo današnja mladina posluša, plehka!

Iztok Meglič

VSE JE V REDU, PREPEVAJMO!

Poletje resda ni primerno za razmišljanje, morda le za zelo izzvani razmislek. Izzivalno pa je poletje po marsičem, tudi po svoji vseobsegajoči, vse-vključujoči »glasbenosti« — popevkarstvu. Festivali v vsakem kraju, ki da kaj nase, popevke vseh zvrsti od vseh strani. Seveda je vsiljivost tega blaga v poletju le bolj odkrita, prodira iz gospodinjstkih in drugih ljubiteljskih okvirov v najširšo javnost, do ušes ne-prostovoljnih poslušalcev, ker se mu pač ni mogoče izmakniti. Naključni poslušalec je tako izzvan, vse drugo — namen, vsebina, sporočila, ki mu ga nudijo — pa ni naključje. Kot blago se pač popevka — potrošniška popevka — ravna po tako imenovanem trenutnem okusu na trgu, njen poglaviti napor je, da temu okusu (potem, ko ga je seveda naredila takega, kot je) sledi, da si pridobiva privržence —

potrošnike, ki za majhen denar tako dobijo neke, včasih sicer eksotične, vendar pa gospodinjstke iluzije. Ta sporočila so korelat in v bolj ali manj slabo glasbo prevedena sporočila in rezimirane vsebine, po katere je sicer treba oditi v kiosk in jih kupiti (radio pa ima vsakdo, na cesti pa je zvočnik): to so vsebina »rosa und himmelblau« romanov, fotoromanov itd., kar pa zadeva vsebino današnje produkcije tako imenovane »narodne glasbe«, je mogoče reči, da prizadevno in uspešno ohranja in v naši zavesti utrjuje tradicionalne slovenske vrednote (pitje, pretepanje). Ker pa je vsebina (popevke) pač korelat socio-kulturnih značilnosti danega trenutka, so med novjšimi opevanimi vrednotami še avto, hišica, vrtiček, vikend, barčica in tako naprej, v skladu s stopnjo rasti standarda. In kolikor se ve, še nobena popevka ni propadla zaradi vsebine. V glavnem nastopata onadva — jaz in ti, onadva edina, ki nista masa, pa vendar vse tisto, kar je masa, skratka, to je »naš človek«; poslušalec čuti, da je pesem narejena zanj in po njegovi meri — ničesar ne zahteva, ne vznemirja, ne izziva, kvečjemu vzdržuje nekakšen mir. In zato še in še ansamblov in še in še takšnih sporočil — saj se ljudstvo zanese na svoje umetnike in verjame vanje in še dolgo bo tudi najbrž prepričano, da je že vse v redu, kar dajeta radio in TV ter prinašajo časniki — tam so ljudje, ki se na stvari spoznajo in izbirajo kvaliteto... Če pa je ni in bi, bogvedaj, kdo »klical na odgovornost« (koga?), se pa že tako ve za razlago — ljudje to zahtevajo! (Med čim pa lahko izbirajo?)

Ko tako redno, lepo periodično zaženemo gonjo zoper kič in šund, se ponavadi globoko zamislimo nad ideološko problematičnostjo, moralno nevzdržnostjo kriminalk in kioske literature, nad tujimi vplivi. Popevkarstvo »izpada iz analize«, saj prav zares ni tako zelo nevarno (ljudje morajo ven-